

A tábla képe:

Óravégi összefoglalás:

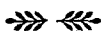
1. Miben mutatkozik meg az, hogy a Párizs környéki békék imperialista jellegűek, igazságtalanok voltak?
2. Hogyan szüntette meg a szakszervezeti kormány a Tanácsköztársaság vívmányait?
3. Mit jelentett a fehérterror, mi volt a célja?

HF.: Válaszolj írásban!

1. Mik voltak az ellenforradalmi rendszer jellemzői a hatalomrajtás időszakában?
2. Hírforrásaink (újságok, rádió, tv.) alapján írd le, hol van ma a világon kommunistaellenes terror!

Megjegyzések:

1. Az ún. segédanyagot, tehát a tanulók által felhasznált könyveket kizárólag az iskolai könyvtárunkban is megtalálható könyvállományra alapoztam.
2. A magnóbejátszások a Fáklyavivők lemezsorozat IV. lemezének 2. lemezoldaról valók.
A második bejátszás: Csicserin „Szovjetunió a kommunista foglyokért”.
3. Gábor Andor: Orgovány és Hamburger Jenő: Latinka-ballada című versének elmondására két jól szavaló tanuló előzetes feladatként kapott megbízást.
4. A „Magyar munkásmozgalmi arcképcsarnok” című képsorozat a Népművelési Propaganda Iroda kiadványa. Megrendelhető 1442 Budapest, Pf. 86. címen.
5. Az óra 2. mozzanataként jelzett ún. „kiselőadás” a szorgalmasabb, ill. a történelem iránt mélyebben érdeklődő tanulók önkéntes vállalásain alapszik. Az ismertetésre kerülő cikkeket (a kiselőadás témáját) lehetőség szerint úgy választjuk ki, hogy azok kapcsolódjanak a tankönyvi (tantervi) anyaghoz. A tanulók számára is könnyen érthető történelmi témájú cikkek találhatóak a Lobogó, az Igaz Szó, az Ifjú Kommunista stb. lapokban, az „Évfordulók” és az „Eseménynaptár” című kiadványokban.

SZILÁGYINÉ HODOSI ZSUZSANNA
Jászberény

Játékosan, életszerűen

A kisiskolások idegennyelv-oktatása hazánkban is eredményes múlttal rendelkezik a gyakorlatban. A nyelvtanárok bizonyítást látnak az új tantervben, a kisgyermkek nyelvtanulásra való alkalmasságának elismerését.

A Budapesti Tanítóképző Főiskolán 1977. március 24-én Soltész Judit az egyik kísérletileg bevezetésre kerülő új 4. osztályos orosz nyelvi tankönyvről tartott beszámolója minden jelenlevő nyelvtanárt várakozással töltött el. Az ismertetésből kiderült,

hogy a nyelvkönyv érdekes lesz, alapvető módszereiben és tartalmában a kisiskolások életkorának megfelelő. Éltrevalóságát majd a gyakorlat bizonyítja.

Az eddigi tapasztalatokról megjelent publikációk segítséget nyújtanak majd a „kezdőknek”, de sajnos a kisiskolások játékos nyelvtanulását nagyon kevés szolgálja. Kevés a kisiskolások oktatásában felhasználható idegen nyelven beszéltető játék. Régi megállapítások ezek. Elhangzott az is, hogy szükség van tapasztalataink közreadására. Úgy gondolom, most az új tanterv bevezetése előtt különösen időszerűvé vált a felhívás. Ezt ismételve szeretnék gyakorlatban bevált, kisiskolás korban jól alkalmazható nyelvi játékokat és módszert ismertetni.

Bármely verseny, játék szereplőit kiszámolókkal választjuk ki. (I.)

Pihentetők, feloldók, hangulatkeltők az orosz gyermekversek, fokozzák az érdeklődést, gyakran egy-egy beszélgetési témához kapcsolhatók, eljátszhatók. (II.) Két játékot is szeretnék ismertetni. A „Guszi, guszi” című játék azonosan játszható a magyar megfelelőjével, de az adott helyzetnek megfelelően többféleképpen hasznosítható, a helyes kiejtést, a kérdőszó nélküli kérdőmondat helyes intonációját is szolgálja. (III.)

A másik kedvelt és nyelvi szempontból produktív játék a „holodno, gorjacsó”. Ennek is van magyar megfelelője. Alkalmazható a szókincs, az előljárós eset, a kérdőmondat gyakorlására, de a tanártól függ, hogy hányféle szituációban hasznosítja. A játékot kiszámoló vezeti be, amellyel a kérdező tanulót választjuk meg. Akire a „ty” szócska jut, az a tanuló keresi az eldugott tárgyat a leírt módon, vagy a még be nem gyakorolt lexikai egység tárgyi megfelelőjét. (IV.)

Mindig az oktatási cél határozza meg, hogy melyik játékot választjuk. Fontos, hogy az órát végig jellemezze a játékosság, a szemléletesség. A kisiskolások életkori sajátosságai megkövetelik ezt. Makarenko szavait idézve „A játék a gyermek életében ugyanaz, ami a felnőttében a munka”. Gondolkodását jellemzi a szemlélethez kötöttség, a konkrét, a szemléletes köti le őket legjobban. Mindezeket az életkori sajátosságokat jól szolgálja az élő szemléltetés egyik remek fajtája az „urok-pohod”. Gyakran van lehetőség arra, hogy az órát a megtanítandó szituáció eredeti környezetébe tegyék át. Erről a módszerről olvashatunk a Banó-Kosaras „Az orosz nyelv oktatásának metodikája” című jegyzetben is.

Sok szemléltetési lehetőséget nyújt a szaktanterem, kétségbe nem vonható a nyelvoktatás területén a technikai eszközök eredményessége, de kisiskolás korban a legproduktívabb mindig az, ha a tanuló a lehetséges legközelebb kerül az adott szituációhoz, pontosabban „belekerül”, bele élheti magát, mert természetes.

Életszerűbb, jobban felkelti a tanulók érdeklődését, motiválabb, ha az úttörő-életről az úttörőszobában játszunk, tanulunk, énekelünk. Vagy a „Vo dvore” című témát nem a tanteremben, hanem valóban az udvaron dolgozzuk fel. A tanulók felszabadultabb viselkedése nem a fegyelmezetlenség, hanem az eredményesség okozója lesz. Az ilyen módszerrel feldolgozható témák közé sorolható a „Na ulice” és a „V parke” című témák a szóbeli kezdőszakasz idején.

A tankönyvek forgatása közben sok ötlet felvetődhet e módszerrel kapcsolatban. Jó lenne, ha az új tanmenetek készítésekor a módszer rovatba mind többször kerülne, mert különösen kisiskolás korú gyermekeket oktatva érdemes rá fölfigyelni.

I. Считалочки:

Подогрела чайка чайник,

пригласила восемь чаек:

— приходите все на чай!

Сколько чаек? Отвечай!

На золотом крыльце сидели
Царь, царевич,
Король, королевич,
Сопожник, портной.
Кто ты будешь такой?
Выбирай поскорей!
Не задерживай добрых людей!

Аты-баты, шли солдаты,
Аты-баты, на базар.
Аты-баты, что купили?
Аты-баты, самовар.
Аты-баты, сколько стоит?
Аты-баты, два рубля.
Аты-баты, кто выходит?
Аты-баты, это я.

II. *Стихи, песни:*

Рано утром я встаю.
Звонким голосом пою.
Умываюсь, одеваюсь
и за дело принимаюсь.

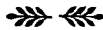
— Заяц, заяц,
Чем ты занят?
— Кочерыжку разгрызаю.
— А чему ты,
Заяц,
Рад?
— Рад,
Что зубы
Не болят.

Мишка с куклой громко топают, громко топают, посмотри!
И в ладошки звонко хлопают, звонко хлопают, раз, два, три.
Мишке весело, мишке весело, крутит мишенка головой,
Кукле весело, кукле весело, ой как весело, ой, ой, ой!
Мы попробуем, мы попробуем эту песенку вам плясать,
Разве, можем мы, разве можем мы, разве, можем мы отставить?

Эй, не стойте слишком близко —
Я тигрёнок, а не киска!

III. — Гуси, гуси!
— Га-га-га!
— Есть хотите?
— Да-да-да.
— Ну, летите!
— Нет, нет, нет!
Серый волк под горой,
Не пускает нас домой.

IV. Чики-чики-чикалочки,
Едет гусь на палочке.
Чики-чики-чикалочки,
Мальчик на собачке.
Ты!
Ева, ищи собачку.
— В портфеле?
— Холодно!
— В ящике?
— Холодно!
— На окне?
— Горячо!
— А, вот она, в коробке.

BÁRON LÁSZLÓNÉ

Kecskemét

Táblázatok, szemléltető ábrák a szaktantermekben

Iskoláinkban egyre szélesebb körben elterjedő szaktantermi rendszer által felvetődött feladatok özöne közül az egyik: Hogyan „dekoráljuk” a szaktantermeket? Az osztálydíszítés, „dekoráció” más tartalmi jelentést kapott a hagyományos osztálytermes rendszerhez képest. A szaktanterem magán kell hogy viselje jellegét, de a tanulók esztétikai ízlését is fejleszteni hivatott.

Feladata tehát többértű: tartalmilag szolgálnia kell az adott tantárgy *oktatását*, másrészt segítenie kell a *nevelés minden területét*, ami az iskolai munka alapvető feladata.

Az oktatást akkor segíti legjobban, ha a nevelést is segíti. Szinte már közhelynek tűnik, hogy a jó eredmény érdekében meg kell nyernünk a tanulókat a tevékeny részvételre. Ehhez pedig ismerni kell személyiségüket, és megfelelő pedagógiai tapintattal irányítani az aktív munkára. A pedagógus minden érzékszerv működtetésére felkészül egy-egy téma feldolgozásánál, mert számít arra, hogy egyik tanítványa vizuális típusú, a másiknak az elhangzott szó ér többet, a harmadiknak a kettőre együtt van szüksége, a negyediket csak a tevékenység juttat sikerélményhez. Ennek az összetett feladatnak a megoldásához használt eszközök között előkelő helye van a „dekoráció”-nak.

A tudatosan megtervezett szemléltető tábla a *logikai gondolkodásra* való ösztönzés mellett fejleszti a tanuló *megfigyelőképességét*, *kitartásra* szoktat, az *önálló ismeretszerzés* egy eszköze lehet. Hozzásegítheti a tanulót ahhoz, hogy a gondolkodva-élés *szokásává* váljon. Ne menjen el a körülötte levő dolgok, események mellett „fehéren”. Nagyon fontos tulajdonsága lehet a szemléltető tábláknak, hogy fejleszti a tanuló *képzeletét*. A fantázia vonzó képei nagy cselekvésre indító erővel bírnak.

A jó tartalmi szerkesztés mellett igen fontos, hogy *esztétikailag* is helytálljon, nevelő hatású legyen. Fontos, hogy a téma elrendezése, színei, formavilága esztétikusan jelenjen